

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila a JUDr. Jaromíra Klepše ve věci

žalobce: **H. V. N.**
zastoupen advokátem Mgr. Markem Sedlákem
sídlem Příkop 834/8, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. MV-61153-2/KM-2020 z 28. 4. 2020

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci.

1. Žalobce požádal 6. 3. 2020 podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, (dále jen „InfZ“), Policii České republiky, Národní centrálu proti organizovanému zločinu SKVP, Odbor zločineckých struktur (dále jen „povinný subjekt“) mimo jiné o poskytnutí žádostí povinného subjektu č. j. V28-112/2016-NCOZ/V4 z 18. 4.

2017 a č. j. V28-244/2016-NCOZ/V4 z 15. 9. 2017 (bod 1. žádosti o informace). Dodal, že o jejich existenci se dozvěděl z protokolů o sledování osob a věcí z 24. 5. 2019, které byly jeho obhajobě v trestním řízení předány spolu s nosiči dat obsahujícími záznamy ze sledování bytové jednotky X na adrese K. v P.

2. Povinný subjekt rozhodnutím z 30. 3. 2020 podle § 15 odst. 1 InfZ žádost v této části odmítl na základě § 7 InfZ s odůvodněním, že obě žádosti povinného subjektu obsahují utajované informace podle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, uvedené v příloze č. 1 bodu 10 nařízení vlády č. 522/2005 Sb., klasifikované stupněm utajení „vyhrazené“: kromě jiného zmiňují metody a formy činnosti policejního orgánu využívané při použití operativně pátracích prostředků, u nichž potřeba utajení trvá a nepomíjí, jelikož jsou používány a nadále pro další úkony. Vyzrazení těchto informací by tak bylo způsobilé zmařit účel dalších trestních řízení. Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí odvolání, které žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím zamítl a rozhodnutí povinného subjektu potvrdil

II. Argumentace účastníků řízení.

3. Žalobce v žalobě navrhl zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Předně namítl, že rozhodnutí obou stupňů nejsou přezkoumatelná, neboť dostatečně konkrétně neodůvodňují, proč je splněna materiální podmínka utajení informací. Samotné formální označení určité informace za utajovanou k jejímu vyloučení nepostačuje, neboť by to vyloučilo jakoukoli veřejnou kontrolu činnosti policie, a odůvodnění správních orgánů je natolik všeobecné, že by umožnilo utajovat jakoukoli informaci o činnosti policie. Navíc sám povinný subjekt připustil, že jeho žádosti obsahují „kromě jiného“ utajované informace, aniž odůvodnil, proč nebylo možné poskytnout ty jejich části, které takové informace neobsahují.
4. Odmítnout poskytnutí informace dle § 7 InfZ lze jen v případě, kdy k ní žadatel nemá oprávněný přístup dle jiného zákona. To je právě případ žalobce, jenž k nim má přístup podle § 51b a § 65 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, jakožto obviněný v trestní věci. Podle zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě, je totiž spis tvořen „*všemi dokumenty týkajícími se téže věci*“, a tedy i dotčenými žádostmi povinného subjektu. Žalovaný konstatoval, že tyto dokumenty součástí spisu v žalobcově trestní věci nejsou, ale svůj závěr přezkoumatelně neodůvodnil. Odvolával se na jakési vyjádření policejního orgánu z 11. 3. 2020, ale nijak blíže je nespecifikoval. Kromě toho nezáleží na názoru účastníků řízení, co v trestním spisu je nebo není, ale jediné na tom, co v něm má být podle zákona. Požadavek, aby součástí trestního spisu byly všechny podstatné důkazy, které zahrnují jak důkazy ve věci samé, tak i důkazy o tom, že v řízení bylo postupováno zákonným způsobem, přitom plyne i ze směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/13/EU z 22. 5. 2012 o právu na informace v trestním řízení.
5. Žalobce dodal, že cílem jeho žádosti o informace je zjistit pro účely jeho obhajoby právě metody a formy činnosti policejního orgánu použité v žalobcově bytě, které povinný označuje jako „použití operativně pátracích prostředků“, ale které patrně porušily podmínky stanovené v § 158d odst. 3 trestního řádu, podle nějž při vstupu do obydlí nesmějí být prováděny žádné jiné úkony než takové, které směřují k umístění technických prostředků. V žalobcově případě však policejní orgán vstoupil do bytu nejméně sedmáctkrát, a kromě umístění technických prostředků bez povolení k domovní prohlídce manipuloval s dokumenty a věcmi a pořizoval o nich obrazové záznamy. Lze předpokládat, že soudce při

povolání sledování bytu neměl tušení, jakým způsobem jej policejní orgán hodlá využít. Tento žalobcův osobní zájem a obecný zájem na kontrole zákonnosti metod činnosti povinného subjektu v tomto případě výrazně převažují nad zájmem povinného a žalovaného na utajení požadovaných informací

6. Žalovaný ve vyjádření k žalobě v podstatných rysech zopakoval své argumenty z napadeného rozhodnutí. Vyjádřil pochybnost, nakolik je povinen zkoumat naplnění materiálních a formálních znaků utajované informace, když podle § 22 odst. 4 zákona o ochraně utajovaných informací nelze bez souhlasu původce informace její utajení zrušit a v některých případech danou informaci ani kopírovat. Na podporu tohoto stanoviska odkázal na usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 3 Tdo 754/2017 z 14. 9. 2017, podle nějž pro naplnění formálních znaků daného zločinu (ohrožení utajované informace) není rozhodné, zda následně bude shledáno, že pro utajení informace nebyly splněny zákonné podmínky. Přesto žalovaný uvedl, že splnění materiálního znaku zkoumal, ačkoli to žalobce ve správním řízení nenamítl, a naznal, že zájem státu na řádném odhalování a stíhání trestné činnosti je dostatečně silný na to, aby jeho ohrožení bylo pro stát přinejmenším nevýhodné. Žalobcovu argumentaci právem nahlédnout do trestního spisu označil žalovaný za mimoběžnou s poukazem na to, že není orgánem činným v trestním řízení a nepřísluší mu jakkoli zasahovat do jejich pravomoci nebo kontrolovat jejich postupy. Žalovaný proto navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl

III. Dosavadní průběh soudního řízení.

7. Městský soud rozsudkem č. j. **10 A 57/2020-33** z 21. 3. 2022 žalobě vyhověl. Napadené rozhodnutí předně považoval za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Správní orgány řádně odůvodnily pouze naplnění formálních znaků utajovaných informací, nezabývaly se tím, zda se jedná o utajované informace také po materiální stránce. Z jejich rozhodnutí si nelze učinit ani přibližnou představu o tom, co je obsahem žalobcem požadovaných dokumentů, jakým způsobem se tento obsah vztahuje k vyšetřování trestné činnosti, ani o tom, proč by poskytnutí těchto informací mělo ztížit vyšetřování trestné činnosti. Žalovaný navíc neměl v odvolacím řízení k dispozici žalobcem požadované informace, ačkoliv nebyl jejich původcem (tím byl povinný subjekt). Bez seznámení se s obsahem požadovaných dokumentů přitom nelze učinit závěr o formální či materiální stránce informací v nich uvedených. Žalovaný tak v odvolacím řízení vůbec nemohl dostát své zákonné povinnosti přezkoumat podmínky pro odmítnutí žádosti stanovené v § 7 informačního zákona. Tato jeho role byla přitom o to významnější, že žalobce se nemohl proti postupu povinného subjektu bránit konkrétními námitkami (z důvodu utajení požadovaných informací a z toho plynoucí obecnosti prvostupňového rozhodnutí). Městský soud dále shledal důvodnou námitku, že správní orgány nijak nevysvětlily, proč nebylo možné žalobci poskytnout alespoň tu část požadované informace, která nepodléhala utajení. Naproti tomu městský soud nesouhlasil s žalobcem v tom, že by bylo pro vyřízení jeho žádosti jakkoli významné, zda měl právo seznámit se s požadovanou informací podle trestního řádu.
8. Žalovaný podal proti tomuto rozsudku kasační stížnost, které NSS rozsudkem č. j. **9 As 49/2022-23** ze 14. 12. 2023 vyhověl, rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Odůvodnění materiálního znaku utajované informace ze strany povinného subjektu, jakožto jejího původce, vyhodnotil NSS jako obecné, ale přesto dostatečné. Žalovaný, jenž původcem utajované informace nebyl, již splnění tohoto znaku posuzovat nemohl; proto nepochybil, když si tyto informace pro účely odvolacího řízení nevyžádal.

NSS též shledal, že správní orgány nepochybily, pokud nezvažovaly poskytnutí jen části požadované informace, jelikož to žalobce ve správním řízení nepožadoval.

IV. Posouzení věci soudem.

9. Soud rozhodl podle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“), bez nařízení jednání, neboť žádný z účastníků nevyjádřil s tímto postupem po poučení soudem v přípisu z 3. 1. 2024 nesouhlas. Důvodem pro nařízení jednání nebylo ani dokazování, neboť veškeré listiny potřebné pro rozhodnutí jsou obsaženy ve správním spisu, jímž se dokazování neprovádí (rozsudek NSS č. j. 9 Afs 8/2008-117 z 29. 1. 2009).
10. Relevantní právní úprava je obsažena v § 7 InfZ, podle jehož věty první „[j]e-li požadovaná informace v souladu s právními předpisy označena za utajovanou informaci, k níž žadatel nemá oprávněný přístup, povinný subjekt ji neposkytne.“ Právním předpisem, o němž toto ustanovení hovoří a na který také odkazuje poznámka pod čarou, je zákon o ochraně utajovaných informací. Podle jeho § 2 písm. a) je „*utajovanou informací informace v jakékoliv podobě zaznamenaná na jakémkoliv nosiči označená v souladu s tímto zákonem, jejíž vyzaření nebo zneužití může způsobit újmu zájmu České republiky nebo může být pro tento zájem nevýhodné, a která je uvedena v seznamu utajovaných informací*“. Zájem České republiky vymezuje § 2 písm. b) zákona jako „*zachování její ústavnosti, svrchovanosti a územní celistvosti, zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti, mezinárodních závazků a obrany, ochrana ekonomiky a ochrana života nebo zdraví fyzických osob*“.
11. Seznam utajovaných informací je obsažen v přílohách nařízení č. 522/2005 Sb., k jehož vydání je vláda zmocněna podle § 139 zákona o ochraně utajovaných informací; konkrétně příloha č. 1 tohoto nařízení stanoví pod bodem 10, že utajovanou informací jsou „*metody a postupy při použití operativně pátracích prostředků a podpůrných operativně pátracích prostředků*“, a to ve stupni V-D.
12. V nynější věci je klíčová povaha informací, jejichž poskytnutí se žalobce domáhá, což zahrnuje zkoumání toho, zda se jedná jak po formální, tak po materiální stránce o utajovanou informaci ve smyslu zákona o ochraně utajovaných informací. Podle § 2 písm. a) tohoto zákona je předpokladem naplnění formální stránky utajované informace: 1) její zaznamenání na jakémkoli nosiči, 2) její označení za utajovanou informaci tímto zákonem a 3) její uvedení v seznamu utajovaných informací (obsaženém v nařízení vlády). Materiální stránka utajované informace spočívá v alespoň potenciálním riziku, že by její vyzaření či zneužití mohlo způsobit zájmu České republiky újmu nebo by pro něj bylo nevýhodné.
13. Správní orgány řádně odůvodnily splnění formálních znaků utajované informace, což nezpochybňuje ani žalobce. Přezkoumatelnost odůvodnění materiálního znaku v rozhodnutí obou správních orgánů již provedl NSS, a městský soud je jeho závěry v této fázi řízení vázán, proto je pouze opakuje: „*Povinný subjekt konstatoval, že požadované dokumenty obsahují utajované informace ve smyslu zákona o ochraně utajovaných informací a nařízení vlády č. 522/2005 Sb. Kromě jiného totiž zmiňují metody a formy činnosti policejního orgánu využívané při použití operativně pátracích prostředků, u nichž potřeba utajení trvá, jelikož jsou nadále používány i pro další úkony. Vyzaření těchto metod a forem by tak bylo způsobitelné zmařit účel dalších trestních řízení. Poskytnutí daných informací by mohlo vést k ohrožení schopnosti odhalovat trestnou činnost. NSS je názoru, že povinný subjekt přezkoumatelným způsobem zhodnotil také naplnění materiální stránky utajovaných informací. Jeho hodnocení je sice poměrně obecné, tato obecnost je však dána jak povahou požadovaných informací, tak tím, že rozhodnutí povinného subjektu bylo vydáno v návaznosti na strohou žádost*

o informace (v níž žalobce neuvedl v podstatě nic dalšího nad rámec specifikace požadovaných informací). Posouzení materiální stránky utajovaných informací v rozhodnutí povinného subjektu má sloužit především jako záruka před tím, aby správní orgány účelově neoznačovaly jako utajované takové informace, u nichž není k jejich utajení žádný legitimní důvod. Tím by mohly z práva na informace učinit zcela formální právo. I z takového obecnějšího zhodnocení obsahu požadované informace je přitom zřejmé, že v daném případě se nejednalo o zjevně svévolný postup správního orgánu při utajování informace.“

14. Všichni členové 10. senátu městského soudu se s obsahem utajovaných dokumentů, evidovaných pod č. j. V28-112/2016-NCOZ/V4 a č. j. V28-244/2016-NCOZ/V4, seznámili 31. 1. 2024. Učinili tak v souladu s § 58 zákona o ochraně utajovaných informací mimo dokazování prováděné podle zákona s. ř. s., jelikož jinak by došlo k vyprázdnění ochrany utajovaných informací.
15. Žalobce si na základě informací z trestního řízení vedeného proti jeho osobě (zejména z protokolů o sledování osob a věcí z 24. 5. 2019) je vědom toho, že požadované dokumenty se týkají sledování obydlí podle § 158d odst. 3 trestního řádu v bytě na adrese K., P. Tyto dokumenty však obsahují informace také o dalších osobách a jejich protiprávních aktivitách, a také o okolnostech a způsobu uskutečnění tohoto konkrétního sledování, jejichž vyžazení by podle názoru soudu skutečně mohlo ohrozit vyšetřování další závažné trestné činnosti, a tím způsobit újmu zájmům České republiky. Zároveň tyto dokumenty podle názoru soudu neobsahují vůbec nic, co by mohlo žalobci prospět při jeho obhajobě v trestním řízení nebo co by dokládalo porušení § 158d odst. 3 trestního řádu policejním orgánem. Pokud ostatně žalobce tvrdí, že policejní orgán postupoval v rozporu se soudním povolením sledování bytu a neomezil se na úkony směřující k umístění technických prostředků, tak žádost policejního orgánu o sledování bytu nemůže k prokázání tohoto tvrzení logicky nijak napomoci. Ledaže by v ní bylo výslovně uvedeno, že policejní orgán hodlá postupovat v rozporu s povolením uděleným soudcem a se zákonem; tak tomu však není. Podrobněji soud utajované informace popsat nemůže, aniž by sám ohrozil účel jejich utajení (k mezím soudního přezkumu srov. přiměřeně rozsudek NSS č. j. 7 As 31/2011-101, č. 2602/2012 Sb. NSS z 25. 11. 2011 nebo č. j. 7 As 117/2012-28 z 21. 12. 2012).
16. NSS ve zrušujícím rozsudku konstatoval, že z rozhodnutí povinného subjektu je patrné, že považuje celé dokumenty za utajované informace, a že se správní orgány logicky nezabývaly tím, zda by nebylo možné poskytnout alespoň jejich část, jelikož to žalobce nepožadoval. Vázán tímto právním názorem, má městský soud za to, že i kdyby bylo možné část požadovaných informací žalobci poskytnout, nemohlo by se jednat o jediný důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí, jelikož žalovaný postupoval v souladu se zákonem, když se touto možností vůbec nezabýval. Při přezkoumání rozhodnutí totiž soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Přesto soud podotýká, že žádný z dokumentů podle jeho názoru neobsahuje část, která by mohla být žalobci poskytnuta – po znečitelnění veškerých citlivých údajů by zůstaly části dokumentů bez jakékoli informační hodnoty. Soud tak souhlasí s povinným subjektem, že oba dokumenty naplňují materiální znak utajované informace jako celek.
17. Soud nesdílí ani žalobcův názor, že pro splnění podmínek § 7 InZ je jakkoli významné, zda má žalobce právo seznámit se s požadovanou informací podle trestního řádu. Z textace, kontextu i účelu § 7 InfZ je totiž zřejmé, že toto ustanovení má na mysli výlučně oprávněný přístup podle zákona o ochraně utajovaných informací.

18. Vyplývá to již z gramatického výkladu ustanovení. Přívlastková vedlejší věta „*k níž žadatel nemá oprávněný přístup*“ toliko rozvíjí předmět hlavní věty, jímž je „*informace, která je zákonem č. 412/2005 Sb. označena jako utajovaná informace*“; a nejedná se o samostatnou podmínku, která by mohla být splněna jiným zákonem, jak se domnívá žalobce. Aby tomu tak bylo, větná konstrukce by musela být na příklad taková: „Je-li požadovaná informace v souladu s právními předpisy označena za utajovanou informaci, a žadatel k ní nemá oprávněný přístup, povinný subjekt ji neposkytne.“ Tak tomu však není. Požadovanou informaci ve smyslu § 7 InfZ se tak rozumí právě taková informace, kterou zákon č. 412/2005 Sb. označuje jako tu utajovanou informaci, k níž žadatel nemá (dle tohoto zákona) oprávněný přístup. Ustanovení kromě toho hovoří o oprávněném přístupu k informaci výhradně v kontextu předpisů označujících informace za utajované, a je proto zřejmé, že také tento přístup musí být založen právě těmito předpisy, mezi něž trestní řád nepatří. Odlišný výklad by mohl rovněž ohrozit ochranu utajovaných informací. Jak totiž žalovaný výstižně uvedl na straně 5 svého rozhodnutí, seznamování s utajovanými informacemi podle trestního řádu probíhá v přísnějším režimu, jenž omezuje příjemce utajované informace při nakládání s ní mnohem výrazněji než InfZ. Pro úplnost soud dodává, že shodný názor na výklad § 7 InfZ zastává také komentářová literatura, srov. Furek, A. – Rothanzl, L. – Jirovec, T. *Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, bod 5 komentáře k § 7.
19. Soud proto souhlasí se správními orgány, že žalobce existenci svého oprávnění podle zákona o ochraně utajovaných skutečností vůbec netvrdil. V tomto řízení tak považuje za bezpředmětnou polemiku účastníků řízení o tom, zda požadované dokumenty fakticky byly nebo *de iure* měly být součástí žalobcova trestního spisu, zda se orgány činné v trestním řízení dopustily při vedení trestního spisu nějakého pochybení a zda je úprava vedení spisu obsažená v trestním řádu v souladu se směrnicí 2012/13/EU o právu na informace v trestním řízení. Zkrátily-li orgány činné v trestním řízení v tomto ohledu žalobce v právu na obhajobu, musí se žalobce bránit v příslušném trestním řízení a nelze to suplovat podle zákona o svobodném přístupu k informacím.

V. Závěr a náklady řízení.

20. Soud po seznámení s utajovanými informacemi shledal, že jsou v nich popsány metody a postupy při použití operativně pátracích prostředků, jejichž vyzrazení by mohlo způsobit újmu zájmu České republiky na vyšetřování závažné trestné činnosti. Dokumenty požadované žalobcem splňují formální i materiální znak utajované informace ve smyslu § 2 písm. a) zákona o ochraně utajovaných informací, a povinný subjekt postupoval v souladu s § 7 InfZ, když je žalobci ani částečně neposkytl. Jelikož soud nepřisvědčil žádnému z žalobních bodů, žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
21. Výrok o nákladech řízení, jímž soud v souladu s § 110 odst. 3 s. ř. s. rozhodl též o nákladech řízení o kasační stížnosti, je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s., podle nějž má právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů ten účastník, který měl ve věci úspěch. Žalobce nakonec úspěch ve věci neměl, proto právo na náhradu nákladů řízení nemá, a žalovanému nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti, proto mu soud jejich náhradu nepřiznal; žalovaný ostatně náhradu nákladů ani nepožadoval.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení za níže uvedených podmínek. Kasační stížnost je podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. v rozsahu otázek, které byly již vyřešeny předchozím rozhodnutím Nejvyššího správního soudu v této věci, přípustná jen tehdy, pokud stěžovatel tvrdí, že se městský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. V rozsahu, v němž není přípustná kasační stížnost, je přímo proti tomuto rozhodnutí přípustná ústavní stížnost (srov. nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 926/19 z 2. 7. 2019).

Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 6. února 2024

JUDr. Ing. Viera Horčicová
předsedkyně senátu